

[Steincke.]

nogen rimelig Grund til en Mistanke om, at Drabet skulde skyldes andre Motiver, fastholder Ministeriet sit Standpunkt. I visse Tilfælde har vi dog ordnet det saaledes, at de Paarørende har søgt mig i min Modtagelse, hvor jeg mundtlig har kunnet give dem en noget nærmere Motivering for Baggrunden for det paagældende Drab.“

Det svarer ganske til, hvad der er oplyst for mig i flere Sager. Og endelig slutter Ministeren, for saa vidt det har nogen Interesse i denne Forbindelse:

„Ministeriet holder sig derfor til den summariske Form for det officielle Svar, og det tjener i øvrigt efter mit Skøn ikke noget fornødtigt Formaalt at rippe op i det, der skete i Besættelsens mørkeste Tid, og at fremkalde Diskussioner om faktiske Enkeltheder eller om den Vurdering af Situationen, der har fundet Sted i det enkelte Tilfælde, naar det nu engang er slaaet fast, at et begaaet Drab har været en Krigshandling.“

Nej, det har Ministeren i høj Grad Ret i, hvis det drejer sig om os andre eller den almindelige offentlige Diskussion, men ikke, naar det drejer sig specielt om vedkommende dræbtes Paarørende, for de har den højeste Grad af Interesse i, at der bliver rippet saa meget som muligt op i det, indtil de er beroliget, hvis de kan beroliges. Maa jeg hertil sige, at lige saa lidt som nogen — i hvert Fald gælder det paa ingen Maade mig selv — ønsker at rippe op i det, der er sket i Besættelsens mørkeste Tid, blot for at fremkalde Diskussioner og politiske Debatter, lige saa lidt er det muligt for mig, særlig naar jeg sætter mig ind i de Paarørendes Synspunkt, at acceptere dette Begreb „Krigshandling“ som ensbetydende med, at naar det foreligger konstateret for Ministeren for særlige Anliggender, maa enhver, ogsaa de nærmeste Paarørende slaa sig til Ro, det er ikke muligt at komme længere. En saadan Opfattelse af Begrebet „Krigshandling“ har, saa vidt jeg kan se, intet med dansk Ret at gøre. For det første kan man jo sige sig selv, at Generalnævneren „Krigshandling“ i og for sig intet siger om, hvad der i Virkeligheden er foregaaet eller foretaget i det enkelte Tilfælde. Denne Glose er ikke egnet til at berolige de Paarørende, som ikke har faaet nærmere Oplysninger, og som staaer uforstaaende over for det, der er sket, som føler sig overbevist om, at den dræbte, den likviderede Søn eller Slægning, aldrig har været Stikker eller i øvrigt har foretaget sig noget, som berettiger til at udrydde vedkommende. Thi rent bortset fra, at Sagen kan være

umulig at oplyse, at der kan være sket Fejltagelse, at de for Likvidationen ansvarlige selv kan være ført bag Lyset, at der bag det hele kan skjule sig uforsvarlige Motiver, er det mig ikke muligt at begribe, at man ud fra Justitsministerens Synspunkt virkelig ikke har saa meget Menneskekunskab og saa udpræget Sans for det, som vi i hvert Fald hidtil har betragtet som grundlæggende Retsprincipper i et demokratisk Samfund, at man forstaaer, at vedkommende Paarørende, som i Forvejen er fortvivlede og oprevne over det passerede, ikke kan og ikke vil slaa sig til Ro med Ministeriets Udtalelse om, at der foreligger en Krigshandling, og derfor kan der ikke foretages videre i Sagen.

Som Menneskene nu engang er, vil de Paarørende straks reagere over for et saadant Svar. De vil ikke mindst gøre det, fordi de Mennesker er ude af Balance, og de vil faa talrige andre til at ræsonnere paa samme Vis, som de selv, og som vi saa det dengang. Jeg erindrer ikke, om jeg før har citeret et Indlæg i „Vestkysten“, der er typisk for Mentaliteten paa det Omraade. Det er en Artikel af en Mand, der hedder P. Eskesen, Sønder Vium. Han siger efter nogle meget skarpe Udtalelser, som jeg ikke finder forsvarlige:

„Det har altid været god Skik i dansk Retspleje, at den Dommer, der kunde tænkes at være i mindste Maade interesseret i en Sags Udfald i en bestemt Retning, straks maatte yge sit Sæde. Det er en god Skik, der i høj Grad har bidraget til at opbygge den Tillid, man som Helhed hidtil har haft til dansk Retspleje. Hvorfor er denne Skik fraveget i et Tilfælde, hvor det drejer sig om 300 Menneskers Liv? Er det, fordi der er noget, der ikke taaler Dagens Lys? Hvis det er saaledes, er det ikke for tidligt, at denne Sag — ligesom andre Sager, hvor et Menneske tager et andets Liv — kommer for det rette Forum, Domstolene. Kan Forholdet taale Dagens Lys, hvorfor saa ikke gaa den gammelkendte Vej: Rettens Vej?“

Jeg anser ikke denne Betragtningssmaade for rigtig — hvis jeg gjorde det, vilde jeg have kritiseret den Redegørelse, den højtærede Minister for særlige Anliggender fremsatte. Jeg anser ikke Kritikken for rigtig, men jeg anser den for forstaaelig, og den vil brede sig meget mere, naar man vælger en særlig Fremgangsmaade netop i disse Sager. Altsaa, selv om man ikke paa nogen Maade lader sig rive med af sine